

CV

● Кевин Дауд е британски либерален икономист, професор в "Кас Бизнес Скул" на Сити Юнивърсити - Лондон. Почетен професор в университетите в Шефилд и в Нотингам. Дълги години е преподавал оценяване и управление на финансовите пазарни рискове, теория на парите и паричните системи.

● Автор на много учебници и книги по управление на финансовия риск.

● Консултант на множество финансови институции, в т.ч. на Ирландската, Английската и Холандската централна банка. Член на ръководството на консултантското дружество Cobden Centre.

● През 2010 г. в съавторство с Мартин Хътчисън издава една от най-продаваните книги за причините за кризата и възможните решения.

● Заедно с други икономисти изготвя закон за реформа на банковия сектор, внесен в британския парламент.

● Той е поканен за научен ръководител и един от главните лектори на Софийското бизнес училище (www.ruc.bg Sofia Business School) на Нов български университет и Реформ Юнион Клуб, което започва в края на юни.

Страните от Организацията за икономическо сътрудничество и развитие продължава да се гледа като на нискорискови. Дори когато става дума за Гърция! От години е известна опасността, която това крие, но нищо не бе направено. Резултатът е, че банките бяха изкуствено насърчавани да изкупуват държавен дълг. Така се стигна до ситуация, при която европейските банки са в много по-голяма степен натоварени с държавните дългове, отколкото би трябвало.

Дали проблемът с държавните дългове ще се разпространява и спрямо други страни? Това вече е факт.

- В своя лекция разказвате за двамина, наследили богатството на баща си. Единият постъпил благоразумно - вложил своя дял в сигурните държавни ценни книжа. И се разорил напълно. Вторият направил обратното - по-голямата част от наследството си пропил. Но направил цяло състояние от празните бутилки. Каква е поуката за държавите?

- Поуката трябва да се търси много надълбоко. И тя е, че инфлацията подкопава целостта на икономиката, като "награждава" това, което би трябвало да бъде санкционирано, и "наказва" това, което трябва да бъде възнаградено. Във всяка здрава и основана на морала икономика почитеността трябва да бъде възнаградена, а прекаленото угаждане и **разточителството трябва да бъдат осъждани**

и възпирани. А не обратно-

то. Казано направо, инфлацията може да обърне наоколо с главата цялата ни ценностна система.

- Според вас държавната намеса във финансовия сектор е вредна, защото корумпира банките, като им позволява да следват принципа "приватизирай печалбите, национализирай загубите". Как става това?

- Има два много пагубни ефекта. Първият е, че се насърчава масовото поемане на риск, който се стоварва върху невинни хора. Те плащат за този риск, без да имат печалба от него и въобще без каквато и да е полза за себе си. Така главната тежест се прехвърля другиму. Стига се до ситуацията, в която големите банки биват "отглеждани" на принципа "твърде големи са, за да допуснем да се срутят". Те стават зависими от държавната подкрепа, осъществявана с парите на данъкоплатците. Така данъкоплатците, без да са поканени на партито, трябва да платят сметката за него.

- Добре ли е, че България замрази намерението си да се присъедини към еврозоната?

- Според мен това е много мъдро решение:

не искате да се качвате на потъващ кораб

Дори еврозоната да оцелее в сегашния си вид - а аз съм сигурен, че това няма как да стане - бих посъветвал България да остане извън нея. И вместо това да помисли за засилване на валутата си, за да си осигури дългосрочна монетарна стабилност.

- Препоръчвате да вържем лева за златото. Това ли ще е спасителният ни по-

яс когато еврозоната се разпадне? Какви са облагите от връщането към златния стандарт?

- Важното е да се засили валутата, за да се предпази от намесата на правителството или централната банка. В момента най-добратата и реално изгледна опция за това е някаква форма на златен стандарт на основата на валутния борд. Това ще осигури дългосрочна стабилност на лева и отгук - сигурна монетарна основа за българската икономика.

- Определяте банковата система в България като старомодна, но казвате, че това е чудесно. Но голямата част от нея са клонове на чужди банки, към 1/3 - на гръцки. Има ли риск за банковата ни система?

- Една от силните страни на българската банкова система е точно в това, че е старомодна. Нестабилността на Гърция обаче определено е проблем - тя може да засегне икономиката ви и да повлияе негативно на българските банки. Да не говорим, че може да дръпне спуска за друга обща за еврозоната криза, която да засегне България. Моят съвет към българското правителство и бизнеса е да начертаят планове за непредвидени случаи, така че да могат да им отговорят адекватно и да не се окажат неподготвени.

- Българското общество е застаряващо и с най-ниски те доходи в ЕС. Нашето правителство имаше идея да инвестира Сребърния фонд, който би трябвало да подкрепи пенсионните фондове в бъдеще, в български държавни ценни книжа. Добра идея ли е това?

- Проблемът с увеличава-

щата се продължителност на живота и със застаряването на населението засяга цяла Европа и тепърва ще стоварва все по-голяма тежест върху работещите. Мисля, че въобще не е добра идея Сребърният фонд да бъде инвестиран в държавни ценни книжа. Това е начин

правителството да ограби пенсионната система,

което неведнъж вече се е случвало в последните години в Западна Европа. Ужасна грешка! Сребърният фонд трябва да бъде защитен и инвестиран независимо. Категорично - не и в държавни ценни книжа.

- Твърдите, че модерните икономически теории на ХХ век са грешни. Коя е тогава правилната?

- Икономистите се влияят от модата като всички. Но има някои вечни истини. Според мен правилната икономическа теория е - и винаги е била - либерализъм на свободния пазар, основан на частната собственост, върховенство на закона, свободно предприемачество и сведена до минимум държавна намеса.

- Симпатизирате на движението "Окупирай Уолстрийт", защото според вас изразява справедлив гняв. Но смятате, че неправилно обявява за свой враг капитализма. За вас истинският враг са протекциите, корупцията и връзките на правителствата с финансовите среди. Какво е бъдещето на капитализма?

- Това е големият въпрос на днешния ден и как ще му бъде отговорено, зависи от всички нас. Проблемът е в

стигнато само от личности, които разчитат единствено на себе си, а не от хора, които се ославят на някого друго. Затова свободните пазари са по-успешни от социализма.

Що се отнася до политиките, техният основен похват е да подкупват хората с пари, които са взети (иначе казано - откраднати) по легални начини или чрез облагане с данъци) от други хора. Това е неправилно в самата си същност, освен това дълбоко подронва самостоятелността. Все пак има и добри политики. Но са много, много малко.

- Според вас умението да правиш бизнес е талант и не може да се научи в университета. На какво тогава искате да научите хората от майсторския клас на Софийското бизнес училище в НБУ?

- Не мисля, че в университета може да се преподава реален бизнес - например как да си управляваш сергията или нещо подобно. Някои неща не може да се научат в аудиторията, а само в практиката. Но все пак образованието е много важно. То помага на хората, като ги насочва как да мислят върху проблемите - независимо дали са проблеми на бизнеса, икономиката или обществото. И как да разсъждават върху големите теми, които засягат всички ни. Това са темите за бъдещето на икономиката, на еврото, на пенсионната система и т.н. Затова смятам, че Софийското бизнес училище на Реформ Юнион Клуб и Нов български университет ще играят изключително важна роля в бъдещето на България.